

Demokratiakin on ideologia

Lehden kolmas numero on kasvanut täyteen mittaansa synkkien maailmantapahtumien varjossa. World Trade Centeriin kohdistunut terroristihyökkäys 11.9. 2001 muutti maailmaa.

Yhdysvallat julisti terrorismille sodan varsin propagandistisin sanoin. Se sai pian tuekseen laajan maailman joka ääreen ulottuvan koalition, jonka alkuperäisenä käyttövoimana oli poikkeuksellisesti yhteinen suru. Suru muovautui Yhdysvalloissa pian nationalistiseksi lipun esittelyksi ja kansalliseksi retoriikaksi. Yhteiset suruhetket ja lipunlaskut otettiin käyttöön koko koalition sisällä.

Konkreettisia osoituksia koalitiosta olivat NATO:n päätös ottaa käyttöön periaate, jonka mukaan yhtä jäsenvaltiota vastaan tehty hyökkäys katsotaan sodan julistukseksi kaikkia jäsenvaltioita kohtaan. YK:n turvallisuusneuvosto tarjosi päätöksillään pohjan yhteistyölle myös NATO-valtioiden ulkopuolella. Keskeinen toimija on kuitenkin NATO, joka tarkoittaa sitä, että terrorismin vastaisen taistelun ydin on sotatoimissa. Se näkyy tätä kirjoitettaessa Afganistanin siviiliuhreina ja suuriin mittoihin kasvaneena pakolaisuutena.

Periaate on siis selvä: väkivaltaan vastattiin väkivallalla. Koska väkivallan kyky ratkaista ongelmia on tunnetusti pieni, voi odottaa, että muut kuin väkivaltaiset keinot nousevat ennen pitkää esille. Sitä ennen saamme kuulla propagandistista puhetta "elinikäisestä sodankäynnistä". Se on viimeinen asia, mitä demokratiaa kannattava ja demokraattisesti elävä ihminen haluaa kuulla johtajiltaan.

Epämääräistä terroristi-vihollista on ehditty nimittämään jo virtuaaliviholliseksi, joka ei ole määriteltävissä paikkaan, hallitukseen tai valtioon. Sotilaalliset iskut sen sijaan kohdistuvat paikkaan, hallituksiin ja valtioihin. Siksi

terrorismi tarvitsi rinnalleen roistovaltion käsitteen. Räväkimpiin otsikoihin tähtäävillä lehdillä oli mieluinen tehtävä pohdiskella sitä, mitkä valtiot olivat roistovaltioita ja millä mahdollisella perusteella.

Epämääräinen puhe terroristeista ja terrorismista on länsimaissa noussut keskeisemmäksi yhdistäväksi tekijäksi kuin arvot ja yhteiskuntamallien vertailu. Demokratia on kuitenkin joutunut myös poliittisen propagandan välineeksi, oikeuttamaan hyökkäyssotaa.

Demokratiakin on ideologia. Demokratian keskeisenä piirteenä on keskustelu ja neuvottelu. Siitä on käytännön seuraamuksia. Ensinnäkin keskustelun ja neuvottelun tulee olla keskeinen tapa lopettaa sodat mahdollisimman pikaisesti. Puhe elinikäisestä sodasta on siksi tuomittavaa propagandaa. Toiseksi kriittinen keskustelu sodan luonteesta ja seurauksista sekä terrorismin syistä ja estämisestä on välttämätöntä. Propagandistinen puhe siitä, että kriittinen ja syvälinen pohdiskelu merkitsisi terrorismin tukemista, on syytä jättää omaan arvoonsa.

Ennen & nyt tulee lähinumeroissaan ottamaan esillä nämä teemat. Kriittisesti, syvällisesti, keskustellen.

* * *

Ennen & nyt - historian tietosanomat järjesti ensimmäisen virallisen julkistamistilaisuutensa Turussa 16.9.2001. Helsingissä näyttäydyimme 20.9. 2001. Näytteillepanoja emme enemmälti harjoita: keskitymme lehden tekemiseen täysin rinnoin. Luotamme verkoston voimaan: kerro meistä ystävillesi.

Helsingissä 30. lokakuuta 2001

Jari Sedergren

ENNEN JA NYT
Historian tietosanomat